

REALIZEM 1830 - 1880

- Izhaja iz latinske besede *realis* (stvar)
- Najprej se je razvil v francoski, ruski in angleški književnosti, šele kasneje pri ostalih
- Razvijal se je v različnih socialnih, političnih in kulturnih razmerah, in ob različnem času
- Proti koncu 19.stoletja se ponekod realizem razvije v NATURALIZEM (temelji na dednosti, okolju in čau)

Razlika med romantiko in realizmom:

	romantika	Realizem
<i>Ideal</i>	čustvo	Stvarnost
<i>Naklonjenost</i>	lirika	Epika, dramatika
<i>Človek</i>	subjektiven, beži iz stvarnosti	Objektiven, sooči se s stvarnostjo
<i>Jezik</i>	Visoko kultiviran	Realen, preprost
<i>opis</i>	Vsakdanje situacije v nevsakdanu	Vsakdanje situacije v vsakdanjiku

Vrste realizma:

- **ROMANTIČNI REALIZEM (1830-1850):**
 - Prepletajo se še ostanki romantike
 - Opisujejo predvsem nižje sloje, uporabljajo fantastične elemente, velikokrat so prostori sirotišnice, bolnice,...
 - Sem sodijo avtorji: Gogolj, Stendhal, Flaubert, Dickens, Balzac,...
- **OBJEKTIVNI REALIZEM:**
 - Objektivno opisovanje, popolno nepristransko prikazovanje stvarnosti (brez olepšav)
 - Verjamejo v razvoj tehnike in znanosti in si ne postavljajo ciljev – NIHILIZEM
 - Avtorji: Flaubert, Tolstoj
- **SOCIALNI REALIZEM:**
 - Opisuje okolje socialno ogroženih ljudi (brezdomci, prostitutke, delavci)
 - Pojavi se oznaka MALI ČLOVEK /LJUDJE
 - Velikokrat so opisi sentimentalni (pretirana čustva)
 - Avtorji: Dickens, Balzac, Zola, Gogolj
- **POETIČNI REALIZEM:**
 - Značilen je visoko kultiviran jezik
 - Prepletajo se socialne, psihološke, moralne, vzgojen in realistične prvine
 - Avtorji: Meyer, Keller, Dostojevski, Fontaine.
- **PSIHOLOŠKI REALIZEM:**
 - Ukvarjajo se s človekovo duševnostjo
 - Avtorji: Dostojevski, Tolstoj, Ibsen, Čehov, Zloa, Strinberg.
- **IMPRESIONISTIČNI REALIZEM:**
 - Opisujejo trenutne vtise stvarnosti
 - Avtorji: Čehov, Ibsen
- **KRITIČNI REALIZEM:**
 - Kritični realisti kritizirajo družbo in njene razmere, večina se jih omeji na sodobno meščansko družbo
 - Avtorji: vsi realistični avtorji

MISELNI TOKOVI 19.ST (filozofije, ki vplivajo na realizem)

1. Francoski POZITIVIZEM: raziskuje
2. Angleški UTILITARIZEM: človek se mora srečati s porazom, negativnimi stvarmi, da lahko spozna dobro in zlo.
3. EMPIRIZEM: empirija=izkušnja – človek se uči na izkušnjah
4. EVOLUCIJORIZEM: Darwin- od najmanjše (glas) k višji vrsti (beseda).
5. MATERIALIZEM: družina je osnovna celica iz katere naprej vse izhaja.
6. MARKSIZEM: v družbi potrebujejo vladarja in nekoga, ki upošteva njegove ukaze.

Ti tokovi vplivajo na motive in ideje v realizmu.

OBLIKE IN ZVRSTI REALIZMA

1. LIRIKA: razpoloženska, filozofska in satirična pesem.

2. EPIKA: prevladujeta roman in novela, ki podrobno opisujeta zunanji svet, situacije in osebe. Slog pripovedovanja je stvarnem, logičen, nazoren, podroben in s čim manj čustvenih elementov.

	Roman	Novela
Dolžina	Daljše (več kot 150 strani)	Krajša zgodba
Osebe	Vežan na več oseb	1 glavna oseba + nekaj stranskih
Prostor in čas	Nista omejena	Omejena
V ospredju	/	Žival ali predmet
Zgodba	Veliko več zgodb	Ponavadi samo ena
Avtorji	Tolstoj, Flaubert, Dostojevski, Balzac	Manpassaunt [Mopaso], Čehov, Turgenijev, Tolstoj, Gogolj

3. DRAMATIKA:

- V dialogu zaznamo vsakdanji pogovor
- Pisana v prozi
- Osebe so postavljene v stvarni prostor in čas
- Izpostavijo dramo s socialno, politično in moralno prvino – družbeno-kritična drama in psihološka drama.